ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΟΣΧΑ

Ὑπερβολική ἡ αἰσιοδοξία γιὰ τὴν πρόγνωση σεισμῶν

Ἄγνωστοι οἱ μηχανισμοὶ τῶν ἐσωτερικῶν δυνάμεων

ΑΠΟΨΕΙΣ ΡΩΣΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΣ

ΜΟΣΧΑ. Χιλιάδες ἐπιστήμονες τοῦ πλανήτη μας ἀσχολοῦνται μὲ τὸ πρόβλημα τῆς πρόγνωσης τῶν σεισμῶν. Οἱ ἐλπίδες, ὅμως, γιὰ τὴ δυνατότητα πρόγνωσης αὐτῶν τῶν φοβερῶν φαινομένων τῆς φύσης, ποὺ ἐκφράζονται ὅλο καὶ πιὸ συχνὰ ἀπὸ πολλοὺς εἰδικούς, διακρίνονται, κατὰ τὴ γνώμη τοῦ Βίκτορα Σολόνενκο, γιὰ ὑπερβολικὴ αἰσιοδοξία.

«Ὄχι καὶ τόσο σπάνια προσπαθοῦν νὰ κάνουν πρόγνωση σεισμῶν στηριζόμενοι σὲ ἕνα μόνο γνώρισμα — λέει ὁ Β. Σολόνενκο— στὴν ἀλλαγὴ τῆς ταχύτητας κίνησης τοῦ γήϊνου φλοιοῦ ἢ τῆς σύνθεσης ἀφῶν στὰ ὑπόγεια ὕδατα, τὴ «σεισμικὴ στατιστικὴ» εἶπε ἀκόμα καὶ τὸ φαινόμενο τῆς παλίρροιας ποὺ ὀφείλεται στὴν ἕλξη τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης. Τέτοιου εἴδους προγνώσεις σοῦ γεννοῦν αἴσθημα πικρῆς ἀπογοήτευσης. Ἕνα πολύπλοκο καὶ πολύπτυχο θέμα στιμεύει ὡς τὴν αἰχμὴ βελόνας. Μὲ τὸ βελονισμό, ὅμως, δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ λυθεῖ αὐτὸ τὸ πρόβλημα.

Οἱ αἰσιόδοξοι σεισμολόγοι ἐπικαλοῦνται συχνά, λ.χ., τὴν πρόγνωση τῶν σεισμῶν τῆς 5ης Φεβρουαρίου 1976 στὴν Κίνα. Ἡ διαπίστωση τοῦ γεγονότος φαίνεται πραγματικὰ πειστική. Ἡ «πρόγνωση» ἔγινε 19 ὧρες πρὶν τὴ θεομηνία αὐτή. Ὁ ψευδοεπιστημονικός της χαρακτήρας θὰ γίνει, ὅμως, φανερός, ἂν θυμηθοῦμε ὅτι σεισμικὸς συναγερμὸς στὶς νότιες ἐπαρχίες τῆς ἀνατολικῆς Κίνας εἶχε κηρυχθεῖ τὸ 1970 ἀκόμα. Ἡ «πρόγνωση» γίνονταν, μὲ τὸ σύνθημα «ἑτοιμότητα δὲν θὰ θλάψει». Συναγερμοὶ κηρύσσονταν μὲ σαφῆ διαδοχικότητα. Κι' ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς δικαιώθηκε ἐπὶ τέλους. Τὴ συμπτωματικότητα αὐτοῦ τοῦ γεγονότος τὴν δείχνουν οἱ ἀπρόοπτες σεισμικὲς καταστροφὲς τῆς 27ης καὶ τῆς 28ης Ἰουλίου 1976 ἀνατολικότερα τοῦ Πεκίνου, τῆς 16ης καὶ τῆς 23ης Αὐγούστου τοῦ ἴδιου χρόνου στὴν κεντρικὴ Κίνα.

Τὸ τελευταῖο τέταρτο τοῦ αἰώνα μας πολλοὶ ἐπιστήμονες ὑποστηρίζουν τὴν ἀποτελεσματικότητα τῆς μεθόδου τῆς πρόγνωσης τῶν σεισμῶν μὲ βάση σεισμικὰ στοιχεῖα. Ἡ μέθοδος αὐτὴ στηρίζεται στὴν ὑπόθεση γιὰ τὴ σταθερότητα τῶν σεισμικῶν λειτουργιῶν. Ἀπὸ γεωλογικὴ ἄποψη, ὅμως, ἡ ὑπόθεση αὐτὴ εἶναι φανερὰ ἀνυπόστατη. Ὁ σεισμὸς εἶναι φυσικο—γεωλογικὴ διαδικασία. Τέτοιες διαδικασίες, ὅμως, ἔχουν παλμικὸ χαρακτήρα: ἐκρήξεις ἐνεργητικότητας διαδέχονται περίοδοι μακρόχρονης ἠρεμίας. Ὁ προσδιορισμὸς τῆς διάρκειας τέτοιων περιόδων πρὸς τὸ παρὸν εἶναι ἀδύνατος, ἡ Ἱστορία τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ εἶναι πάρα πολὺ σύντομη σὲ σχέση πρὸς τὴν ἱστορία τῆς γῆς. Γιὰ τὴν περιοχὴ Ἰαπωνίας — Καμτσάτκας τῆς σεισμικῆς ζώνης τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, στὴν ὁποία γίνονται τὸ 90% ὅλων τῶν σεισμῶν τοῦ πλανήτη, προσδιορίσθηκε ἡ μέση διάρκεια τοῦ κύκλου (τῆς περιόδου ἀνάμεσα στοὺς δύο μεγίστους κατὰ μέσον ὅρο σεισμοὺς) σὲ 143 χρόνια. Ὁ κύκλος αὐτὸς ὅμως διαταράσσεται συχνά. Λ.χ., κοντὰ στὸ νησὶ Χοκκάϊντο ἕνας «μέγιστος» σεισμὸς, ἔγινε τὸ 1884 καὶ ὁ ἑπόμενος ἀναμένονταν τὸν 21ο αἰώνα. Ἐπαναλήφθηκε, ὅμως τὸ 1952.

Μὲ τὸ πρόβλημα τῶν σεισμῶν ἀσχολοῦνται ἐπιστήμονες πολλῶν κλάδων. Οἱ γεωφυσικοὶ πρότειναν τὸ λεγόμενο μοντέλο νέας παγκόσμιας τεκτονικῆς, ποὺ θεωρητικὰ ἐξηγεῖ ἱκανοποιητικὰ τὸ μηχανισμὸ τῶν τεκτονικῶν κινήσεων στὴ Γῆ. Κατὰ τὴ δημιουργία αὐτοῦ τοῦ μοντέλου οἱ ἐπιστήμονες ξεκινοῦσαν ἀπὸ τὴν ὑπόθεση, ὅτι ἡ λιθόσφαιρα — ὁ στερεὸς φλοιὸς τῆς γῆς, πάχους, περίπου, 100—200 χιλιομέτρων — ἀποτελεῖται ἀπὸ ἕναν ὄχι καὶ τόσο μεγάλο ἀριθμὸ πλακῶν, ποὺ μετακινοῦνται ἡ μιὰ σὲ σχέση πρὸς τὴν ἄλλη σὲ ὁριζόντια κατεύθυνση μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργοῦνται στὰ σημεῖα ἐπαφῆς τῶν πλακῶν τεράστιες ἐντάσεις. Ὅταν σὲ κάποιο μέρος οἱ ἐντάσεις αὐτὲς ξεπερνοῦν τὸ ὅριο τῆς στερεότητας, τὰ πετρώματα ραγίζουν, καὶ κατὰ μῆκος τῶν ρηγμάτων γίνεται ἡ μετατόπιση. Τέτοιες ξαφνικὲς μετατοπίσεις ἐκδηλώνονται στὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς μὲ τὴ μορφὴ τῶν σεισμῶν.

Σήμερα μεγάλες ἐλπίδες γιὰ τὴν πρόγνωση τῶν σεισμῶν στηρίζονται στὴν ἐξερεύνηση τῶν κινήσεων τοῦ γηΐνου φλοιοῦ. Τὸ γνώρισμα αὐτὸ δὲν εἶναι, πάντως, καθόλου σίγουρο, καὶ ἡ μελέτη του πρὸς τὸ παρὸν ἔχει ὄχι πρακτική, ἀλλὰ μόνο ἐπιστημονικὴ σημασία.

Οἱ ἐπιστήμονες— ὀπαδοὶ τῶν «στενῶν» θεωριῶν — ξεχνοῦν, ὅτι γιὰ νὰ γίνει ἡ πρόγνωση ἑνὸς φαινομένου, πρέπει νὰ εἶναι γνωστὴ ἡ αἰτία του. Ὁ δὲ μηχανισμὸς τῶν ἐσωτερικῶν δυνάμεων, ποὺ γεννοῦν τοὺς σεισμοὺς, πρὸς τὸ παρὸν δὲν εἶναι ἀκόμα φανερὸς καὶ γιὰ νὰ μελετηθεῖ χρειάζεται μακρόχρονη, ἐξουνυστικὴ δουλειὰ πολλῶν σεισμολόγων, γεωλόγων, γεωφυσικῶν καὶ ἄλλων εἰδικῶν.

Κατὰ τὴ γνώμη μου, ἡ σημασία τῆς πρόγνωσης τῆς στιγμῆς τῶν σεισμικῶν καταστροφῶν δὲν πρέπει νὰ ὑπερτιμᾶται. Εἶναι γνωστὸ ὅτι εἶναι φοβεροὶ ὄχι τόσο οἱ ἴδιοι οἱ σεισμοί, ὅσο τὰ φαινόμενα ποὺ τοὺς συνοδεύουν (ἰδιαίτερα στὶς ὀρεινὲς περιοχές): ὁλισθήσεις πετρωμάτων, καθιζήσεις, ξαφνικὲς πλημμύρες σὲ ὀρεινὰ ποτάμια, χείμαρροι ἀπὸ χώματα καὶ πέτρες. Σ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὰ φαινόμενα ὀφείλονται οἱ βασικὲς ὑλικὲς ἀπώλειες καὶ ἀνθρώπινα θύματα. Τί ὄφελος νὰ ξέρουμε μὲ ἀκρίβεια τὴ στιγμὴ μιᾶς σεισμικῆς καταστροφῆς, ἂν δὲν μποροῦμε νὰ ἀποτρέψουμε τὶς ὀλέθριες συνέπειές της γιὰ πόλεις καὶ χωριά;

Γι' αὐτὸ πιστεύω, ὅτι σήμερα τὸ κυριότερο εἶναι ἡ πρόγνωση ὄχι τῆς στιγμῆς, ἀλλὰ τοῦ τόπου καὶ τῆς δύναμης τῶν σεισμῶν, καθὼς ἐπίσης τῶν φαινομένων ποὺ τοὺς συνοδεύουν.

Ὑποστηρίζεται νέα θεωρία ὅτι τὸ Σύμπαν εἶναι πεπερασμένον

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Ὁμὰς ἀστρονόμων τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ναυτικοῦ Ἐργαστηρίου Ἐρευνῶν καὶ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Βορειοδυτικῶν Πολιτειῶν, ἀνεκοίνωσε νέας ὑποδείξεις ὅτι τὸ σύμπαν εἶναι «πεπερασμένον» καὶ ὅτι, ἐὰν δεχομένως, θὰ συσταλῆ τόσον, ὥστε νὰ συνθλίψη πᾶσαν ὕλην. Ἡ ἀνακοίνωσις ἐγένετο εἰς συνέλευσιν τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀστρονομικῆς Ἑταιρείας εἰς Σὰν Διέγο τῆς Καλιφορνίας. Τὰ πορίσματα τῶν ἀστρονόμων τούτων εἶναι ἀποτέλεσμα παρατηρήσεων τῶν ἀκτίνων Χ τὰς ὁποίας ἐκπέμπουν μακρυνοὶ γαλαξίαι καὶ αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ διαστημικοῦ Ἀστρονομικοῦ Ἐργαστηρίου Ὑψηλῆς Ἐνεργείας, τὸ ὁποῖον ἐξετόξευσε πέρυσι τὸν Αὔγουστον ἡ Ἀμερικανικὴ Ἐθνικὴ Ὑπηρεσία Ἀστρονευτικῆς καὶ Διαστήματος.

Τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον, τὸ ὑπερευαίσθητον ἀκτινογραφικὸν τηλεσκόπιον τοῦ δορυφόρου συνέλαβεν εἰς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Κριοῦ δύο πολὺ μακρυνοὺς γαλαξίας, τὸν Ἄβελ 401 καὶ τὸν Ἄβελ 339, οἱ ὁποῖοι ἐκπέμπουν καὶ ὁρατὸν φῶς καὶ ἀκτίνας Χ, ἐγένοντο δὲ παρατηρήσεις κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς διελεύσεως τῆς σελήνης μεταξὺ τῶν γαλαξιῶν καὶ τοῦ δορυφόρου. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἐνῶ ἡ διεχομένη σελήνη ἀπέκρυπτε τὰ σήματα τὰ ὁποῖα ἐξεπέμποντο ἐκ διαφόρων σημείων τῶν γαλαξιῶν, καθίστατο δυνατὴ ἡ μέτρησις τῆς ἐντάσεως τῶν ἀκτίνων Χ καὶ ἡ ἀκριβὴς ἐντόπισις τῆς πηγῆς των. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, οἱ ἀστρονόμοι ἀνεκάλυψαν ὅτι τὸ πλεῖστον τῆς ἀκτινοβολίας τῶν ἀκτίνων Χ δὲν ἔρχετο ἐξ ὁλοκλήρου ἐκ τῶν δύο ὁρατῶν γαλαξιῶν ἀλλὰ ἐκ μιᾶς μεγάλης περιοχῆς εὑρισκομένης μεταξὺ τῶν γαλαξιῶν. Τοῦτο, κατὰ τοὺς ἀστρονόμους, σημαίνει ὅτι μεταξὺ τῶν δύο γαλαξιῶν ὑπάρχει ἓν τεράστιον νέφος ἐξ ἀοράτου ὕλης καὶ οὐχὶ εἰς σχεδὸν κενὸς χῶρος. Τὸ νέφος τοῦτο δὲν ἐκπέμπει ὁρατὸν φῶς, ἀλλ' εἶναι τόσον θερμόν, ὥστε ἐκπέμπει ἀκτίνας Χ. Τὰ στοιχεῖα αὐτά, κατὰ τὸν Χέρμπερτ Φρῆδμαν, τῆς ὁμάδος τῶν ἀστρονόμων τοῦ Ἐργαστηρίου Ναυτικῶν Ἐρευνῶν, ἐνισχύουν τὴν ὑπόθεσιν ὅτι τὸ σύμπαν εἶναι «κλειστὸν» ἢ πεπερασμένον.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΚΡΗΞΙΣ

Κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν οἱ ἀστρονόμοι ἔχουν καταλήξει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ σύμπαν ἤρχισε νὰ γεννᾶται πρὸ 16 δισεκατομμυρίων ἐτῶν κατόπιν μιᾶς κοσμικῆς ἐκρήξεως τὴν ὁποίαν ὀνομάζουν «Μπὶγκ Μπάγκ» (Μεγάλον Κρότον), κατὰ τὴν ὁποίαν ἄπασα ἡ ὕλη καὶ ἡ ἐνέργεια ἐξεπήγασαν ἐξ ἑνὸς μόνου σημείου, ἔκτοτε δέ, διαρκῶς ἐπεκτείνεται. Παραμένει, ὅμως, ἡ ἀντιγνωμία ἐπὶ τοῦ ἂν τὸ σύμπαν ἔχει παραμείνει «ἀνοικτόν», ἐὰν δηλαδὴ ἐπεκτείνεται ἐπ' ἄπειρον, ἢ ἐὰν ἡ ἐπέκτασίς του θὰ σταματήση κάποιαν ἡμέραν καὶ θὰ ἐπανέλθη εἰς τὸ «κλειστὸν» ἢ πεπερασμένον πρότυπον.

Ἅπαντες οἱ ἐπιστήμονες συμφωνοῦν ὅτι ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα εἶναι δυνατὸν νὰ δοθῆ μόνο ἐὰν γνωσθῆ πόση ὕλη ὑπάρχει εἰς τὸ σύμπαν. Ὁ Ἀϊνστάϊν εἰς τὴν θεωρίαν τῆς σχετικότητος προέβλεψεν ὅτι ἐὰν εἰς τὸ σύμπαν ὑπάρχει μόνον μία μικρὰ ποσότης ὕλης, ἡ ἀμοιβαία ἕλξις τῆς βαρύτητός της θὰ εἶναι τόσον ἀσθενὴς ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ συνενωθῆ, ἡ δὲ ὕλη θὰ διαφεύγη, ὡς πύραυλος ἐγκαταλείπων τὴν Γῆν. Ἐάν, ὅμως, τὸ σύμπαν περιέχει περισσοτέραν μιᾶς ὡρισμένης ποσότητος ὕλης, τότε ἡ βαρύτης θὰ εἶναι τόση, ὥστε νὰ ἀναστέλη τὴν ἐπέκτασίν της καὶ νὰ τὴν ἐπαναφέρη εἰς τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος, ὡς σφαῖρα ἡ ὁποία ρίπτεται εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὸ ἔδαφος.

Η ΑΟΡΑΤΟΣ ΥΛΗ

Ἕως πέρυσι, τὰ πλεῖστα τεκμήρια ἐνίσχυαν τὴν ἄποψιν περὶ τοῦ «ἀνοικτοῦ» σύμπαντος, διότι οἱ ἀστρονόμοι δὲν ἠδύναντο νὰ διακρίνουν τόσην ὕλην ὑπὸ μορφὴν ὁρατῶν γαλαξιῶν ἢ νεφῶν ἀερίου ὥστε νὰ συνθέτουν τὴν ἀναγκαίαν ποσότητα ὕλης. Κατὰ τὸ τελευταῖον ὅμως ἔτος, ἔχουν συγκεντρωθῆ τεκμήρια ὅτι ὑπάρχει μία τεραστία μάζα διαγαλαξιακῆς ὕλης ἡ ὁποία δὲν ἔχει ἀκόμη διαγνωσθῆ, διότι εἶναι ἀόρατος. Πέραν τούτου, ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς γῆς ἐμποδίζει νὰ διακρίνωμεν ἀκόμη καὶ τὴν ὁράτον ἀκτινοβολίαν τῶν ἀδυνάτων ἀκτίνων Χ, αἱ ὁποῖαι δεικνύουν τὴν παρουσίαν ὁράτων ἀντικειμένων.

Τὰ πορίσματα τῆς ὁμάδος εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ ἐπηρεάσουν μεγάλως τὴν σκέψιν τῶν ἀστροφυσικῶν, τῶν κοσμολόγων, ἀκόμη δὲ καὶ τῶν θεολόγων. Ὡρισμένοι θεολόγοι ὑποστηρίζουν ὅτι τὸ πεπερασμένον σύμπαν θὰ ἦτο ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ἰδέαν τοῦ Θεοῦ, διότι εἰς ἀτελεύτητος κύκλος ἐκρήξεων τοῦ τύπου τοῦ «Μεγάλου Κρότου» καὶ συστολῶν θὰ ἐσήμαινε τὴν ἀέναον ἐπανάληψιν ὅλων τῶν γεγονότων.

ΣΧΟΛΑΙ ΛΟΓΙΣΤΩΝ ΙΓΓΛΕΣΗ
ΚΟΡΙΝΘΟΥ 291 ΠΑΤΡΑΙ
ΤΗΛΕΦ. 272-730
* Κρατικὸν πτυχίον
* Σπουδαστικὸν εἰσιτήριον
* Ἀναβολὴ Στρατεύσεως

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΣΦΥΓΜΟΜΕΤΡΗΣΕΩΣ

10 ἄνθρωποι κυβερνοῦν οὐσιαστικὰ τὶς Ἡνωμ. Πολιτεῖες

Ἀλλὰ ἔχουν ἀπογοητεύσει βαθειὰ τὸν ἀμερικανικὸ λαό

ΜΕΓΑΛΗ Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΟΥ ΜΠΡΕΖΙΝΣΚΥ

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ. (Ἰδ. Ὑπ.). Κατὰ παγία παράδοση ποὺ δὲν «ἔσπασε» οὔτε μὲ τοὺς χειρότερους προέδρους τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν — οὔτε μὲ τὸν Τζίμμυ Κάρτερ, τουλάχιστον μέχρι στιγμῆς — οἱ Ἀμερικανοὶ θεωροῦν καὶ ἀποδέχονται σὰν τὸν πιὸ ἰσχυρὸ ἄνθρωπο τῆς χώρας, τὸν ἑκάστοτε πρόεδρο. Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ πολιτικὴ τοῦ προέδρου, ἐπηρεάζει τὴν τύχη τῆς χώρας σὲ μεγάλο βαθμό. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ προσωπικὴ τακτικὴ τοῦ προέδρου σὲ κάθε μεγάλο θέμα ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, θεωρεῖται — καὶ εἶναι — ἀποφασιστικῆς σημασίας. Φυσικὰ ὑπάρχουν τὰ σώματα τῆς γερουσίας, τοῦ κογκρέσσου, ἐπιτροπὲς καὶ ἀνώτατες δικαστικὲς ἀρχὲς, ποὺ δὲν ἀφήνουν ἀνεξέλεγκτες τὶς ἀποφάσεις καὶ ὅποιες ἐνέργειες τοῦ προέδρου πάνω σὲ ἐθνικὰ κυρίως θέματα.

Ὥστε λοιπόν, ὁ «Πρόεδρος», κυβερνᾶ τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες; Ἡ ἀπάντηση δὲν εἶναι οὔτε εὔκολη, οὔτε ἁπλῆ, οὔτε περιλαμβάνεται μέσα σ' ἕνα «ναί» ἢ ἕνα «ὄχι». Ὑπάρχουν περιπτώσεις, σύμφωνα μὲ το σύνταγμα τῆς χώρας, ποὺ ὁ πρόεδρος ἀποφασίζει μόνος του καὶ ἡ ἀπόφασή του γίνεται ἀμέσως σεβαστή. Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλες περιπτώσεις ποὺ ἂν δὲν συναινέσουν ἄλλοι κυβερνητικοὶ «παράγοντες», ὁ πρόεδρος δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ κάνει τίποτε.

Ὡστόσο, μέσα ἀπὸ ὅλον τὸν πολυδαίδαλο καὶ πολυπρόσωπο μηχανισμὸ τῆς διακυβερνήσεως τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, προ εξέχουν ὡρισμένες προσωπικότητες, ποὺ μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι «ὅλοι μαζί» — συμπεριλαμβάνομένου καὶ τοῦ προέδρου — κυβερνοῦν τὴ χώρα. Ἐπὶ προεδρίας Τζίμμυ Κάρτερ, σ' αὐτὰ τὰ δυὸ περίπου χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ ἀνέλαβε τὶς εὐθύνες τοῦ «πρώτου πολίτη τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν» ὑπάρχει ἐπίσης, μιὰ ὁμάδα ἀνθρώπων, ποὺ κρατοῦν στὰ χέρια τους μὲ τὸ ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπο, τὰ ἡνία τῆς ἀμερικανικῆς πολιτικῆς. Ποιοὶ εἶναι αὐτοί;

Ἀπόλυτος καθορισμὸς, τύπου «αὐτοὶ οἱ πέντε, οἱ δέκα, οἱ εἴκοσι, οἱ πενῆντα, κρατοῦν στὰ χέρια τους τὶς τύχες τῆς χώρας», δὲν εἶναι βέβαια δυνατὸν νὰ γίνει ὅπως σημειώνει ὁ δημοσιογράφος Νταίηβιντ Κρόσμπυ, ποὺ ἀναλύει στὴν ἐπιθεώρηση «Κρόνικαλ», τὰ ἀποτελέσματα μιᾶς ἔρευνας, ποὺ ἔγινε πρόσφατα στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Ἡ ἔρευνα εἶχε ὀργανωθεῖ ἀπὸ το πολιτικὸ περιοδικὸ «Ἀμεριμανικὰ Νέα καὶ Παγκόσμια Ἐπιθεώρηση» καὶ εἶχε σὰν ἀντικείμενο τὸ ἐρώτημα: Ποιοὶ κυβερνοῦν σήμερα τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες; Σ' αὐτὴ τὴν ἐνδιαφέρουσα ἀπὸ κάθε ἄποψη ἔρευνα, ρωτήθηκαν πολλοὶ Ἀμερικανοὶ πολίτες, ἐξέχουσες φυσιογνωμίες τοῦ πολιτικοῦ, οἰκονομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ «λόμπυ» ἀπὸ ὅλες τὶς περιοχὲς τῆς χώρας.

Παράλληλα, ἡ ἔρευνα ἀποσκοποῦσε καὶ στὸ νὰ σφυγμομετρήσει κατὰ ἕνα τρόπο τὸ ποσοστὸ ἐκτιμήσεως τῆς κοινῆς γνώμης, ἀπέναντι στοὺς ἀνθρώπους ποὺ κρατοῦν τὴν ἐξουσία. Τὸ συνηθίζουν αὐτὸ οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ ἡ καταγραφὴ τῶν ἀντιδράσεων ἀπὸ παρόμοιες σφυγμομετρήσεις, ἀποτελεῖ καὶ τὸ «βαρόμετρο», γιὰ τὴ δημοτικότητα τῶν κυβερνώντων καὶ αὐτοῦ τοῦ προέδρου. Ὁ Νταίηβιντ Κρόσμπυ, γράφει ἀνάμεσα στ' ἄλλα καὶ ἀφοῦ τονίζει ὅτι ἡ ἔρευνα ὑπῆρξε ἀμερόληπτη καὶ περιέλαβε ἀντιπροσωπευτικὰ «δείγματα» ἀνθρώπων ἀπὸ ὅλες τὶς τάξεις καὶ ὅλες τὶς περιοχὲς τῆς χώρας:

«Βλέπουμε, ὅτι στὴν ἔρευνα γιὰ τὴν ἐξουσία, κατονομάσθηκαν συνολικὰ ἀπὸ τὸν κύκλο τῶν ἐρωτηθέντων, περὶ τοὺς 30 Ἀμερικανούς, ποὺ κατὰ τὴ γνώμη τῆς πλειοψηφίας τῶν μετασχόντων στὴν ἔρευνα, ἀσκοῦν ἐξουσία μὲ τρόπο, ποὺ νὰ τοὺς τοποθετεῖ στὴ χορεία τῶν «ἰσχυρῶν». Ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς 30 ἰσχυροὺς Ἀμερικανούς, οἱ 24 κατέχουν ἕνα δημόσιο ἀξίωμα, ἢ — ὅπως ὁ Γζέραλντ Φόρντ καὶ ὁ Ἄρθουρ Μπέονς — ἔχουν μακρὰ πεῖρα στὴν ἄσκηση τῆς ἐξουσίας. Θέλετε τὴ γνώμη τῶν Ἀμερικανῶν γιὰ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους σὰν πολιτικοὺς ἢ δικαστικοὺς ἢ συμβούλους; Οἱ ἀπαντήσεις στὸ ἐρώτημα πῶς βλέπουν τὴν ἄσκηση τῆς ἐξουσίας ἐκ μέρους τους, εἶναι συνήθως: ἁπλοῦ κὴ, ταλαντευόμενη, ἐπιπόλαιη, ἀντιφατική, ἐκνευριστική, ὀκόμη καὶ «ἠλίθια». Εἶναι προφανὲς ὅτι ἡ ἀμερικανικὴ κοινὴ γνώμη, δὲν εἶναι βέβαια ἐμποτισμένη ἀπὸ τὸ «ἀντικυβερνητικὸ πνεῦμα», ποὺ ἐκφράζει ἡ ἐπίσημη ἀντιπολίτευση, ἀλλὰ εἶναι ὡστόσο βαθειὰ ἀπογοητευμένη ἀπὸ τοὺς κυβερνήτες της.

Αὐτὸς ποὺ πρῶτος καὶ περισσότερο ἀπ' ὅλους ἔχει ἀποκαρδιώσει τὸν ἀμερικανικὸ λαό, εἶναι ὁ πρόεδρος Κάρτερ. Δὲν εἶναι τυχαῖο ὅτι ἔρχεται στὴν πρώτη σειρὰ τῆς ἀπογοήτευσης τῆς κοινῆς γνώμης, μὲ συντριπτικὴ μάλιστα διαφορὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους συνεργάτες του. Τὰ δύο τρίτα τῶν ἐρωτηθέντων στὴν ἔρευνα, ἐξέφρασαν τὴν ἀπογοήτευσή τους ἀνοιχτά, ἀπαντώντας ὅτι ἡ πολιτικὴ τοῦ προέδρου εἶναι «χειρότερη» καὶ «πολὺ χειρότερη» ἀπ' ὅσο μποροῦσαν νὰ περιμένουν.... Γιὰ τοὺς περισσότερους Ἀμερικανούς, οἱ ἐλπίδες ποὺ εἶχε δημιουργήσει ἡ προεκλογικὴ ἐκστρατεία τοῦ Κάρτερ τὸ 1976, ἔμειναν ἀνεκπλήρωτες προσδοκίες.

Ο κ. ΜΠΡΕΖΙΝΣΚΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ....

Στὸν κατάλογο τῶν «δέκα», ποὺ σύμφωνα μὲ τὴν ἔρευνα, κυβερνοῦν τὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες καὶ ἐκφράζουν τὴν πολιτική της, στὸ ἐσωτερικὸ καὶ στὸν διεθνῆ χῶρο, τέσσερις παίρνουν θέση γιὰ πρώτη φορά. Κι' ἀπὸ αὐτοὺς μόνο ἕνας, ὁ τραπεζίτης Νταίηβιντ Ροκφέλερ, προέρχεται ἀπὸ τὸν ἰδιωτικὸ τομέα. Οἱ ὑπόλοιποι τρεῖς εἶναι ὁ ἀντιπρόεδρος Μονταίηλ, ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Λευκοῦ Οἴκου Τζόρνταν καὶ ὁ σύμβουλος ἐπὶ θεμάτων ἐθνικῆς ἀσφάλειας Μπρεζίνσκυ.

Ὁ Μπρεζίνσκυ, ποὺ τὸ ἀντισοβιετικὸ πάθος του εἶναι πασίγνωστο καὶ δὲν τὸ κρύβει, οὔτε ὁ ἴδιος βέβαια, εἶναι 51 ἐτῶν γεννήθηκε στὴ Πολωνία, καὶ πέρασε πολλὰ χρόνια στὸν Καναδᾶ ὅπου ὑπηρετοῦσε σὰν διπλωμάτης ὁ πατέρας του. Σπούδασε στὸ πανεπιστήμιο Μὰκ Γκίλ στὸν Καναδᾶ καὶ ἀργότερα πῆγε στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, ὅπου καὶ δίδαξε στὸ πανεπιστήμιο τοῦ Χάρβαρντ, γιὰ νὰ καταλήξει στὸ πανεπιστήμιο Κολούμπια τῆς Νέας Ὑόρκης, ὅπου καὶ ἵδρυσε ἕνα ἀντικομμουνιστικὸ ἰνστιτοῦτο. Ἡ ἀκαδημαϊκὴ καριέρα του στὸ πανεπιστήμιο Κολούμπια τὸν βοήθησε πολὺ νὰ γίνει γρήγορα ἕνας ἀπὸ τοὺς σημαντικώτερους συμβούλους τοῦ Λευκοῦ Οἴκου — καὶ ἐπὶ προγενεστέρων προέδρων — ὡς ὅτου ὁ Κάρτερ τὸν «ἔχρισε» ἐπίσημα σὰν τὸν δικό του..... Κίσσινγκερ.

Οἱ περισσότεροι Ἀμερικανοὶ, θεωροῦν τὸν Μπρεζίνσκυ, σὰν τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἐπηρεάζει περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον τὸν πρόεδρο Κάρτερ στὰ θέματα διεθνοῦς πολιτικῆς ἀλλὰ καὶ στὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα ἀσφαλείας.

ΟΙ ΥΠΟΛΟΙΠΟΙ ΟΚΤΩ ΠΟΥ «ΚΥΒΕΡΝΟΥΝ»...

Μετὰ τὴν ἐκλογικὴ νίκη τοῦ Κάρτερ, ὅπως ὁ πρόεδρος ἔτσι καὶ ὁ σύμβουλός του ἔπεσαν στὴν πολιτικὴ τῶν ἀντιφάσεων, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργηθεῖ κλίμα «ψυχροῦ πολέμου» ὄχι μόνο στὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἀλλὰ καὶ στὶς προσωπικὲς σχέσεις τοῦ Μπρεζίνσκυ μὲ τὸν ὑπουργὸ ἐξωτερικῶν κ. Σάϋρους Βάνς, ποὺ ὅπως ἔγραψε ἡ ἰταλικὴ ἐπιθεώρηση «Ἐπόκα» εἶναι ἕνας ἄνθρωπος εὐγενικός, ὄχι πολὺ εὐφυής, ἀλλὰ σώφρων». Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁ κ. Βάνς, ἂν κρίνει κανεὶς καὶ ἀπὸ τὶς πρόσφατες ἐπιτυχίες του στὸ μεσανατολικό — αὐτὸς πέτυχε τὴ συμφωνία γιὰ τὴ διάσκεψη κορυφῆς τοῦ Κάμπ Νταίη ἐνν — εἶναι καὶ εὐφυής... Στὴ φάση αὐτὴ τῆς συγκρούσεως ὑπουργοῦ ἐξωτερικῶν καὶ προεδρικοῦ συμβούλου, ὁ πρόεδρος Κάρτερ ἀναγκάστηκε ἀπὸ τὰ πράγματα νὰ πάρει τὸ μέρος τοῦ ὑπουργοῦ του. Διαφορετικὰ θὰ ξεσποῦσε σε κρίση....

Ἂς δοῦμε ὅμως, πῶς — συνοπτικὰ — κρίνει ἡ ἀμερικανικὴ κοινὴ γνώμη καὶ τοὺς ἄλλους ὀκτὼ τοῦ «καταλόγου τῶν δέκα».

ΤΟΜΑΣ Ο' ΝΗΛ: Θεωρεῖται πετυχημένος στὴ θέση τοῦ προέδρου τῆς βουλῆς στὸν ἕνα χρόνο ποὺ τὴν κατέχει. Ἡ γνώμη τῆς πλειοψηφίας εἶναι ὅτι χάρη στὸν Ο' Νὴλ ἡ βουλὴ λειτουργεῖ γιὰ πρώτη φορὰ σὰν ὁλοκληρωμένο νομοθετικὸ σῶμα, στὴν ἱστορία τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, χαράζοντας τὴν πολιτικὴ γραμμὴ τῆς χώρας.

ΤΖΩΡΤΖ ΜΗΝΥ, πρόεδρος τῆς συνομοσπονδίας ἐργατῶν: ἐπηρεάζει ἄμεσα τοὺς πολιτικοὺς ἡγέτες, περισσότερο λόγω «θέσεως» καὶ λιγότερο σὰν προσωπικότητα. Θεωρεῖται αὐτομάτως, σὰν «κυβερνῶν» ἀφοῦ κατέχει τὴ θέση τοῦ ἐπικεφαλῆς ἑνὸς τόσο πανίσχυρου ὀργανισμοῦ.

ΡΟΜΠΕΡ